

WAT IS DE RUPS?

RUPS staat voor Regeling Uitstapprogramma's Prostitutie. Uitstapprogramma's begeleiden de mensen die in de prostitutie zitten, naar werk of overige dagbesteding buiten de prostitutie. De programma's hebben nadrukkelijk als doel om een definitieve breuk met de prostitutie te ondersteunen. Uit zowel de praktijk als de wetenschappelijke literatuur is bekend dat uitstappen uit de prostitutie allerlei belemmeringen kent en dus zeer complex kan zijn. In 2008 werd daarom de Regeling Uitstapprogramma's Prostituees (RUPS) door het Rijk ingevoerd. In 2018 werd de RUPS II vastgesteld. De RUPS II regeling was een bedoeld als overbruggingsregeling voor een jaar, in afwachting van een evaluatie en de daaropvolgende herformulering van de regeling.

WAT IS ER AFGELOPEN JAAR VERANDERD?

RUPS III is recent met terugwerkende kracht toegekend per 1 juli 2019 en heeft een looptijd tot en met 31 december 2020; een periode van anderhalf jaar. De nieuwe tijdelijke regeling bevat een aantal wijzigingen ten opzichte van voorgaande regelingen voor uitstapprogramma's.¹

- Een belangrijk nieuw element is de verplichting om het aanbod beter te laten aansluiten op bestaande voorzieningen, om overlap met de kerntaken van gemeenten te voorkomen.
- De belangrijkste wijziging echter is dat er vanaf nu per provincie of voor de regio Amsterdam, een subsidie verstrekt wordt aan één subsidieaanvrager² die een uitstapprogramma uitvoert dat voor prostituees in de gehele provincie beschikbaar is.³ Per aangewezen gebied is er een maximum bedrag beschikbaar. Het inwoneraantal per provincie op 1 januari 2018 is hierbij als ijkpunt genomen.

GEVOLGEN VOOR FRIESLAND

Er zijn zorgen uitgesproken over de herverdeeffecten in de nieuwe regeling.⁴ Deze leiden tot een forse afname van het beschikbare budget in bijvoorbeeld de regio's Groningen en Friesland, waardoor expertise die in de voorafgaande jaren opgebouwd is, dreigt te verdwijnen. Groningen en Friesland hebben een relatief laag

inwoneraantal, echter is er naar verhouding van het aantal inwoners relatief veel prostitutie. Het ijkpunt van het inwoneraantal pakt voor deze provincies dan ook negatief uit.

Concreet is het beschikbare budget voor de provincie Friesland vrijwel gehalveerd ten opzichte van het budget van vorig jaar (RUPS II). In verhouding tot de daaraan voorafgaande jaren is het budget zelfs twee keer gehalveerd. Dit heeft direct invloed op de voorzieningen die kunnen worden aangeboden aan de doelgroep:

Voorheen bestond het RUPS-aanbod in de regio uit:

- Steun- en informatiepunt Xenia op de Weaze
- Prostitutie maatschappelijk werk
- Vier flexibel inzetbare opvang- en behandelplekken
- Een jobcoach
- Zorgcoördinatie mensenhandel

Momenteel bestaat het aanbod uit:

- Steun- en informatiepunt Xenia
- Prostitutie maatschappelijk werk
- Een jobcoach (gefinancierd uit eigen middelen)

We zijn blij dat de Gemeente Leeuwarden blijvend ondersteunt middels cofinanciering van het prostitutie maatschappelijk werk en de zorgcoördinatie mensenhandel.

Echter doordat het budget beperkt is tot personele kosten en vrijwel gehalveerd is, is het risico dat er waardevolle expertise verloren gaat erg reëel. Fier en het Leger des Heils beschikken over minder inzetbare uren. Het in stand houden een voorziening zoals Xenia, staat daarmee onder druk.

CONTACTPERSONEN

Fier

Karin Werkman
Projectcoördinator
kwerkman@fier.nl

M 06 83 32 09 72

Leger des Heils - W&G Noord

Annemiek Schuurman
Regiomanager
annemiek.schuurman@legerdesheils.nl

M 06 10 25 46 70

1 Staatscourant, 7 juni 2019. Besluit van de Minister van Justitie en Veiligheid, van 27 mei 2019, nr. 2572671, houdende de bekendmaking van de subsidieregeling ter stimulering van regionale uitstapprogramma's voor prostituees (Regeling uitstapprogramma's prostituees III).

2 Er kunnen meerdere partners participeren in één uitstapprogramma, maar de aanvraag moet door één van de partners ingediend worden. Voor de provincie Friesland is subsidie aangevraagd door Fier, het Leger des Heils en de Gemeente Leeuwarden. Fier is penvoerder van de aanvraag.

3 Artikel 10 van RUPS III bepaalt de wijze van verdeling van de subsidiegelden: in het geval dat er méér dan één subsidieaanvraag is ingediend per gebied, bepaald een notaris door middel van loting aan wie de subsidie wordt verleend. Omdat er geen inhoudelijke beoordeling plaatsvindt en de kans op afwijzing van de aanvraag daarmee groot is, worden partijen in de nieuwe regeling genoopt tot samenwerking.

4 Op 3 juli jl. heeft er een Algemeen Overleg in de Tweede Kamer plaatsgevonden over het thema prostitutie en mensenhandel, waarbij onder andere de RUPSIII regeling en zorgen over het herverdeeffect ter sprake zijn gekomen.

XENIA

Met steun vanuit de RUPS is er een informatie- en steunpunt opgezet in het prostitutiegebied in Leeuwarden, onder de naam Xenia. Xenia is een samenwerkingsverband tussen Gemeente Leeuwarden, het Leger des Heils, de GGD en Fier.

Xenia biedt een veilige en vertrouwde plek waar men terecht kan voor het gezondheidssprekuur van de GGD; praktische en emotionele ondersteuning, psychische hulp of om er een gratis kop koffie of thee te halen. Op die manier wordt er een laagdrempelige inloofaciliteit aangeboden.

Fier verstrekt er informatie over de mogelijkheid te stoppen met het werken in de prostitutie, d.m.v. de verspreiding van folders en visitekaartjes, het voeren van gesprekken (sprekruur), het bezoeken van werkplekken in Friesland (clubs, bordelen, rondes met politie) en de samenwerking met partnerorganisaties (doorverwijzingen).

Het opbouwen van vertrouwen en oplossen van praktische barrières, door Leger des Heils en Fier, is vaak een opstapje naar de beslissing om deel te nemen aan het uitstapprogramma. Sinds de opening van informatie- en steunpunt Xenia is er een stijgende trend zichtbaar in het bezoekersaantal en dus het bereik van dit outreachwerk.

Het Leger des Heils is verantwoordelijk voor de coördinatie van informatie- en steunpunt Xenia; het werven en begeleiden van de gastvrouwen (vrijwilligers); en het lopen van rondes op de Weaze samen met Fier.

Het Leger des Heils organiseert regelmatig extra activiteiten, zoals een kledingruilbeurs of een culturele middag, om de doelgroep te bereiken en op een laagdrempelige manier in contact te brengen met mogelijke hulpverleningsvormen om weerbaarheid van de vrouwen te vergroten.

PROSTITUTIE MAATSCHAPPELIJK WERK

De prostitutie maatschappelijk werkers van Fier zijn verantwoordelijk voor het reguliere en internetveldwerk. Zij maken het uitstapprogramma bekend bij de doelgroepen.

De prostitutie maatschappelijk werkers lopen wekelijks een ronde langs en door de seksinrichtingen op de Weaze in Leeuwarden en houden aansluitend spreekuur bij informatie- en steunpunt Xenia. Zowel tijdens de aanwezigheid in de seksinrichtingen als in de overige uren verlenen de maatschappelijk werkers psychosociale- en praktische hulpverlening aan prostituees. Binnen Xenia wordt met verschillende regionale partners samengewerkt.

Naast het outreachwerk op de Weaze worden ook de clubs, bordelen en massagesalons in de provincie bezocht. Hierin wordt samengewerkt met de GGD en de politie Fryslân. Ook vind er internetveldwerk plaats, door berichten te versturen aan adverteerders op prostitutiewebsites of apps waarin het uitstapprogramma bekend wordt gemaakt.

In de periode 2019-2020 wordt extra ingezet op het bereiken van de mensen werkzaam in de niet-vergunde prostitutiesector, waaronder jongens en mannen. Daarbij gaat de nadruk liggen op methodisch outreachend werken, conform de presentiebenadering (zie: Baart, 2011).